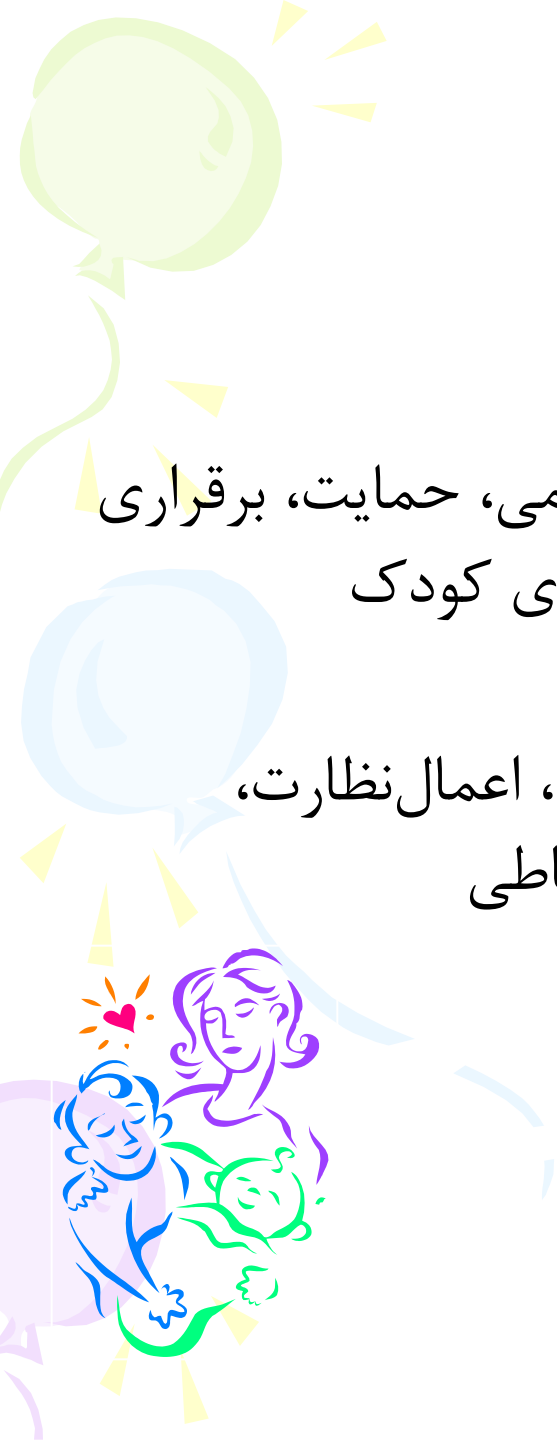

سبک‌های فرزندپروری

پذیرش و پاسخ‌دهی: گرمی، حمایت، برقراری
ارتباط و توجه به نیازهای کودک

انتظارات و کنترل: توقعات، اعمال نظارت،
شیوه‌های انضباطی

دو بعد فرزندپروری

از ترکیب این دو بعد چهار سبک فرزندپروری شکل می گیرد:

انتظارات و کنترل

پایین	بالا	
سبک آسان گیر	سبک اقتدار منطقی	بالا
سبک سهل انگار	سبک استبدادی	پایین

پذیرش و
پاسخ دهی

❖ اگرچه پدران و مادران آمیزه‌ای از چهار سبک فرزندپروری را به کار می‌برند، لیکن یک سبک غالب در آنان وجود دارد.

❖ سبک‌های فرزندپروری نقش بسیار مهم و تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری شخصیت کودک ایفا می‌کند.

❖ کودک خود را طوری تربیت کنیم که دیگران هم بتوانند آنها را دوست داشته باشند.

سبک فرزندپروری استبدادی

❖ این گروه از پدران و مادران بیشتر به دنبال خواسته‌ها و نیازهای خود هستند. آنها آرمان‌ها و آرزوهای خود را به کودک دیکته می‌کنند. هرچند که با نیازها و توانایی‌های کودک متفاوت باشد.

❖ سبک استبدادی در دو گروه از پدران و مادران بیشتر دیده می‌شود:

۱- والدینی که به آرمان های شخصی خود نرسیده‌اند و می‌خواهند از طریق فرزندان به این آرزوها دست پیدا کنند.

۲- والدینی که در زندگی خود، به سطوح بالایی از موفقیت دست یافته‌اند و برای فرزند خود نیز استانداردهای بالایی در نظر دارند که گاه خارج از توان و علاقه آنهاست.

ویژگی‌های والدین مستبد

❖ دستورات بدون استدلال

❖ قوانین خشک و بدون تبصره

❖ اعمال صلاح‌دید شخصی بدون توضیح

❖ استفاده مکرر از تنبیه و جریمه

❖ سرکوبی اختلافات به جای حل آنها

ویژگی‌های فرزندان والدین مستبد

❖ کودک تسلیم یا پرخاشگر

❖ درون‌ریزی خشم و بروز مشکلات هیجانی و روانی

❖ تمایل به لذت‌های زودگذر (وابستگی به اینترنت، وابستگی جنسی)

❖ پناه بردن به دنیای تخیل

❖ احساس خود ارزشمندی پایین

سبک فرزندپروری آسان گیر (فرزندسالار)

❖ این سبک بیشتر در پدران و مادرانی دیده می شود که علاقه مند هستند با ارائه خدمات نامحدود به فرزندان، شرایطی را فراهم کنند که شاید خود از آن محروم بوده اند.

❖ این والدین، کمتر به آینده و محصول نهایی تربیت خود فکر می کنند.

ویژگی‌های والدین آسان‌گیر

❖ مهرورزی متوسط یا بالا

❖ ضعف در اعمال قدرت و اجرای برنامه‌ها

❖ بازی تا هر زمان که کودک بخواهد (بازی طولانی بچه‌ها بدون نظارت والدین)

❖ غذا دادن به زور و اصرار

❖ فقدان قوانین باثبات و روشن (هرج و مرج و بی‌نظمی)

❖ احساس گناه در پافشاری برای اجرای قوانین که به ناراحتی یا مقاومت فرزندان منجر می‌شود

❖ سهل‌گیری نسبت به خواسته‌های نامحدود یا پرخاشگری فرزندان
(اعتقاد به اینکه بچه است و باید بچگی‌اش را بکند).

❖ رشوه یا التماس برای انجام وظایف طبیعی فرزندان

❖ فقدان انتظار رفتار پخته و مسئولیت‌پذیری فرزندان

❖ تحمل تا سرحد انفجار

❖ مساوات‌طلبی افراطی والدین با فرزندان

❖ اعتقاد به آزادی و حق تصمیم‌گیری فرزندان بی‌توجه به سطح بلوغ
فکری و شخصیتی آنها

❖ طفره رفتن از مسئولیت فرزندپروری و صرف نیرو و زمان برای تربیت فرزند

❖ ارائه پیام‌های مبهم به جای آموزش روشن و مرحله‌ای

❖ والدین خدمتگزار و مجری خواسته‌های ریز و درشت فرزندان
(نسل سوخته)

❖ فقدان تقسیم کار و مسئولیت‌پذیری فرزندان

❖ حمایت از فرزند در برابر دیگران به جای تعامل فعال خود کودک

❖ احساس خستگی و فرسودگی و لدین در برابر خواسته‌های بی‌پایان فرزندان

❖ احساس تنش و حسرت وقتی محصول تربیتی خانواده توسط دیگران ارزیابی می‌شود.

❖ احساس پشیمانی در میانسالی و پیری (بچه‌ها مسئولیتی نسبت به حمایت و پرستاری از والدین خود احساس نمی‌کنند).

A stylized illustration in the bottom left corner shows a woman with long purple hair and a child with blue hair. The woman is holding the child, and there is a small red heart with radiating lines above them. The illustration is composed of simple, bold outlines in purple, blue, and green.

ویژگی‌های فرزندان والدین آسان‌گیر

❖ فرزندان متوقع، وابسته و سهل‌انگار

❖ غرور زیاد و اعتماد به نفس پایین

❖ احساس مسئولیت ضعیف و پرخاشگری بالا

❖ حاکم بودن تمایلات بر رفتار و تصادم تمایلات فرزندان با یکدیگر
(حداقل همکاری بین فرزندان)

❖ خستگی و دلزدگی دائم نسبت به شرایط زندگی و جستجوی هیجانات
جدید برای تنوع

❖ احساس بی‌ارزشی و ناتوانی در برابر همسالان ضمن تعاملات اجتماعی

❖ نیاز به پذیرش و تأیید دیگران و وابسته شدن به آنها

❖ تلاش برای بزرگ‌نمایی خود ولی ناپخته و ناموفق

❖ تصمیم‌گیرنده و به خود رها، در عین فقدان مهارت‌های تصمیم‌گیری
منطقی

❖ تضاد با دنیای بزرگسالان که با قانون و مسئولیت همراه است.

❖ دست نیافتن به مرز روشنی از ارزش‌ها و ضد ارزش‌ها

❖ اختلال کنترل تکانه (خویشن داری ضعیف ،بی بند و باری،
بی هدفی، وقت گذرانی، افت تحصیلی و شکست شغلی)

❖ گرایش به لذت‌های زودگذر که احساس شکست و
پشیمانی را به همراه می‌آورد .

❖ محصول فرزندپروری آسان‌گیر، پرورش سلطان‌های کوچکی
است که پس از ازدواج، در یک اقلیم نمی‌گنجند.

سبک فرزندپروری سهل‌انگار

❖ والدین سهل‌انگار به قدری درگیر دنیای خودشان هستند که فراموش می‌کنند فرزندانی را به وجود آورده و مسئول تربیت آنها هستند.

❖ والدین سهل‌انگار، آخرین کسانی هستند از مشکلات و بحران‌های فرزندان خود باخبر می‌شوند.

ویژگی‌های والدین سهل‌انگار

❖ سبک سهل‌انگار، در دو گروه از والدین بیشتر دیده می‌شود:

۱- والدین موفق و فعال: از نظر این گروه از والدین، فرزندان دست و پاگیر و خسته‌کننده هستند. در نتیجه فرزندان خود را ساعات زیادی از روز به پرستار بچه یا مادر بزرگ می‌سپارند. این پدران و مادران توجه ندارند که وقتی تصمیم به بچه‌دار شدن گرفتند، مسئول تربیت و نگهداری آنها هستند.

۲- والدین بحران‌زده: شکست اقتصادی، داغ‌دیدگی، طلاق و سایر مشکلات و بحران‌های زندگی موجب می‌شود که پدر یا مادر فراموش کنند که فرزندان در چه وضعیتی هستند.

فرزندان والدین سهل انگار

❖ این فرزندان رها شده، فراموش شده و فاقد پیوند دلبستگی با خانواده هستند. مثل برگ‌گی که از درخت جدا شده و به زمین افتاده و با وزش هر نسیمی به سویی می‌غلطد.

سبک فرزندپروری اقتدار منطقی

❖ این گروه از پدران و مادران خود را مسئول شکل‌دهی و تربیت فرزندان می‌دانند و متفکرانه بر روند رشد فرزندان خود نظارت دارند.

ویژگی‌های والدین با سبک اقتدار منطقی

- ❖ خانواده دوسویه
- ❖ ارائه قوانین باثبات و روشن همراه با استدلال منطقی
- ❖ وجود تبصره‌های منطقی و قانونمند
- ❖ والدین باثبات ولی منصف
- ❖ مجریان اولیه قوانین در خانه (متناسب سن)
- ❖ فرصت بحث و اظهارنظر و تعامل افراد خانواده
- ❖ انتظارات دست‌یافتنی ولی چالش‌برانگیز از فرزندان

❖ احترام به فرزندان که ضمن آن، فرزندان احترام به دیگران را می‌آموزند.

❖ شرکت دادن اعضای خانواده در تصمیم‌گیری‌ها (حق انتخاب با استدلال)

❖ مهربان و گرم و در عین حال راسخ و مصمم

❖ برد بار و دوست‌داشتنی

❖ سخنوران خوب با توانایی اقناع دیگران

❖ برقراری روابط خرمندانه بین اعضای خانواده

❖ تعادل بین حقوق و مسئولیت (تقسیم کار و مسئولیت پذیری متناسب با سن)

❖ عدم درگیری لفظی که به کاهش اعتبار والدین و حاضرجوابی کودکان منجر می شود.

❖ حساس و به موقع بودن نسبت به نیازهای فرزندان

❖ اعمال کنترل هوشمندانه و آگاهی از قانون شکنی

❖ تقاضای توضیح درباره اشتباهات

❖ پیشنهاد فرصت جبران یا تعیین مجازات

❖ تشویق عملکرد مثبت و جبران خطا ها

❖ انتقاد از عملکرد ها نه از افراد و شخصیت آنها

❖ توجه به حال به جای جستجوی گذشته یا انتظار آینده

❖ مرحله بندی برای رسیدن به هدفها

❖ آموزش و پیامهای روشن برای عملکرد فرزندان

❖ نشان دادن پیامد های رفتار نادرست

ویژگی‌های فرزندان والدین با اقتدار منطقی

- ❖ استقلال و احساس خودارزشمندی فرزندان
- ❖ پایبندی به قوانین و ارزش‌هایی که زیربنای آن هستند
- ❖ ادراک اقتدار و اعتبار والدین
- ❖ احساس مسئولیت و سهمیم بودن در مسائل خانواده
- ❖ بلوغ روانی- اجتماعی (خودکنترلی، خودتنظیمی)
- ❖ رشد تفکر منطقی و خردمندانه و آمادگی برای روبرو شدن با مسائل زندگی

